

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук

Силабус навчальної дисципліни
«Українська національна ідея»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра суспільних наук Одеса, вул. Ольгіївська, 13.
Викладач (-і)	Завідувач кафедри, к.філ.н., доцент Ольга Сікорська К.і.н., доцент Тетяна Подкупко-Дячкова К.політ.н., доцент Микола Кулачинський К.і.н., доцент Олена Уварова
Контактна інформація	Довідки за телефонами: +38 (048) 723-33-55; +38 (048) 712-31-00 E-mail: kafedra_11@ukr.net Консультації: з 14.00 до 16.00 щочетверга, з 10.00 до 14.00 щосуботи

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – вивчення української національної ідеї, її історичного розвитку, ролі у формуванні державності та суспільної свідомості.

Мета – опанування здобувачем вищої освіти знань і формування компетентностей в галузі суспільних наук; отримання сучасної науково обґрунтованої інформації щодо пошуків української національної ідеї в контексті розвитку світової державної, політичної думки та філософії; засвоєння знань із галузі націології та історії політичної думки, особливостей державотворення на різних історичних етапах, періодах самостійної державності, так і в часи входження українських земель до складу інших держав; вироблення практичних умінь і навичок аналізу ідей та думок в сфері пошуку національної ідеї, ідентифікації та самоідентифікації; вироблення високих суспільних, державних, гуманістичних, духовно-культурних ідеалів, морально- етичних та естетичних критеріїв і принципів життєдіяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомитися з витоками та основними етапами розвитку української та світової політичної думки, націології;
- засвоїти суть, основні проблеми формування і вираження української національної ідеї;
- навчитися практично використовувати набуті знання.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

Очікувані результати

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:
знати:

- передумови та джерела виникнення, основні етапи розвитку української національної ідеї;
- особливості та умови розвитку політичної думки, культурних особливостей в різні періоди незалежності, самостійності, а також часи входження українських земель до складу інших держав;
- роль і місце національної ідеї в державотворенні, в житті професіонала та людини;
- основні напрямки історичної та сучасної політичної думки; провідні риси, етапи та різновиди націотворення;

уміти:

- практично використовувати засвоєні теоретичні знання;
- застосовувати науковий підхід до аналізу ідей та напрямків націотворення;
- виявляти рівень і повноту втілення іміджевої ідеї;
- аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі лекцій, практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання.

Практичні заняття: словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації); практичні методи: виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет дослідження української національної ідеї.

Тема 2. Виникнення української націології та періоди її розвитку.

Тема 3. Проблема визначення сутності нації та націоналізму: український та європейський контексти

Тема 4. Національні аспекти утворення Русі-України та ідеологія державного будівництва (V-X ст.)

Тема 5. Формування політичної думки та національної ідеї в княжу добу XII – XIII ст.

Тема 6. Політико-національні наслідки феодального дроблення Русі-України (XI – XII ст.)
Галицько-Волинська держава.

Тема 7. Розвиток суспільно-політичної думки в Литовсько-Польську добу.

Тема 8. Вітчизняні політичні ідеї епохи Відродження.

Тема 9. Українська національна революція середини XVII століття і становлення української національної ідеї.

Тема 10. Національна ідея Козацько-Гетьманської держави.

Тема 11. Ліквідація української державності наприкінці XVIII ст. та національно- державницька ідея.

Тема 12. Потенціал Українського національного відродження першої половини XIX ст.

Тема 13. Розвиток думки про українську національну ідею у другій половині XIX ст.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

Тема 14. Суспільно-політичні погляди у другій половині XIX ст.

Тема 15. Посилення національного руху в Західноукраїнських землях на початку XIX століття.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна література:

1. Історія політичної думки України: підручник / за заг. ред. Н. М. Хоми; [І. Вдовичин, І. Вільчинська, Є. Перегуда та ін.]. – Львів: Новий Світ-2000, 2017.– 632 с.
2. Вовканич С. Українська національна ідея та основи державотворення. Публіцистика : твори : у 2 т. / Степан Вовканич. Львів : Сполом, 2021. Т. 2 : [наук.-публіцист. ст. та інтерв'ю 2010-2019 рр.] / [упоряд. З. Вовканич ; передм. Ф. Сисин]. 2021. 574 с.
3. Цивілізаційна ідентичність українства: історія і сучасність / авт. кол.: О. Рафальський (керівник), Я. Калакура (науковий редактор), О. Калакура, М. Юрій. Київ : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2022. 512 с.

Додаткова:

4. Євсєєва Г. Державна мовна політика та українська національна ідея : монографія / Г. П. Євсєєва ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. Д. : ДРІДУ НАДУ, 2010. 335 с.
5. Іванов В. М. Історія держави і права України: Підручник. К. : МАУП, 2007. 552 с.
6. Іванова Л. Г. Національна ідея в українській суспільно-політичній думці (І половина XIX століття) : навч. посіб. ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т іст. освіти, Каф. історії України. - К., 2010. - 172 с.
7. Іванова Л. Національна ідентичність і державницька ідея в Україні (остання чверть XVIII - 60-і рр. XIX ст.) : іст. розвідки. Київ : Дніпро, 2017. 365 с..
8. Кожевніков В. Яка національна ідея українців. Що таке український націоналізм. Хто такі українські націоналісти. 5-те вид., допов. Київ : Юстон, 2018. 67 с.
9. Подкупко Т.Л. Духовна складова геополітичної думки творів Юрія Липи // Дев'яті Липівські читання: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (11-12 травня 2018 р.) / упоряд. С.В.Кучеренко. – Полтава: ПУЕТ, 2018. – С. 48-53.
10. Сенік Л. Національна ідея: від "Руської трійці" до вісниківства : монографія / Любомир Сенік ; [відп. ред. П. В. Шкраб'юк] ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Ін-т літературознав. студій ЛНУ ім. І. Франка. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 215 с.
11. Тисяча років української суспільно-політичної думки: у 9-ти т. К., 2001.

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.litopys.org.ua/>
2. <http://www.izbornyk.org.ua/>

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи студентів.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
--------	---------------------

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
Добре «4»	Здобувач бере участь у занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь у занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на семінарських заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять.

Самостійна робота здобувача, яка передбачена в програмі, контролюється і оцінюється при поточному контролі.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.
- Перескладання незадовільної оцінки проводиться в дні консультацій і відпрацювань; при дистанційному навчанні – в терміни, визначені й узгоджені з викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-наушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнень:

Відвідування всіх видів аудиторних занять (лекцій, практичних занять) є обов'язковим.

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, методичні вказівки, альбом.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.